

# YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOSUUNNITELMA 2025

## Jyväskylän kaupunki/Kortepohjan päiväkotikoulu

### 1. Johdanto

#### Velvoite tasa-arvosuunnitelman laadinnasta

Koulujen tasa-arvosuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon tasa-arvolaki. Lain ja siihen liitetyn säännöksen mukaan opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa.

#### Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 8.8.1986/609

##### 5 § (30.12.2014/1329)

*Tasa-arvon toteuttaminen koulutuksessa ja opetuksessa*

*Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.*

##### 5 a § (30.12.2014/1329)

*Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa*

*Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.*

*Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:*

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;*
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;*
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.*

*Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla*

#### Velvoite yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnasta

Koulujen yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon yhdenvertaisuuslaki. Lain ja siihen liitetyn säännöksen mukaan opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että koululla on käytettävissään suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Yhdenvertaisuussuunnitelma voi olla erillinen asiakirja, yhdistyä tasa-arvosuunnitelman kanssa tai sisältyä johonkin muuhun asiakirjaan, esimerkiksi opetussuunnitelmaan.

## **Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325**

### 6§

*Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta  
Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava  
yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin  
toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.*

*Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja  
muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.  
Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma  
tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.*

*Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja  
heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla  
kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.*

Koulun ja varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämiseen tähtäävien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmien laatimisen tarkoituksena on edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ennaltaehkäistä sukupuolen perusteella tapahtuvaa syrjintää. Tasa-arvosuunnittelu tukee myös koulussa tehtävää muuta kehittämistyötä. Oppijoille puolestaan tasa-arvotietoisuus on tärkeä pääoma koko elämää varten.

Koulun ja varhaiskasvatuksen tulee kaikessa toiminnassaan edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä luoda ja vakiinnuttaa sellaiset hallinto- ja toimintatavat, joilla varmistetaan tasa-arvon edistäminen asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Tasa-arvolla tässä suunnitelmassa tarkoitetaan tasa-arvolain mukaista sukupuolten välistä tasa-arvoa.

### **Laadinnan ja tavoitteiden kuvaus;**

Perusopetuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa kuvataan yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvää lainsäädäntöä, koulun tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä sekä niiden seuranta. Suunnitelmien toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti ja suunnitelma tarkistetaan sekä päivitetään tarkoituksenmukaisesti.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelman tarkoituksena on sitouttaa henkilöstö ja oppijat yhteisiin tavoitteisiin. Suunnitelman tarkoituksena on myös antaa käytännön keinoja edistää tasa-arvon toteutumista peruskouluissa. Tasa-arvoisessa työ- ja opiskeluympäristössä kaikilla on mahdollisuus työskennellä ja opiskella ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Kouluissamme arvostetaan sekä henkilöstöä että oppijoita keskeisenä voimavarana tukemalla ja edistämällä tasa-arvotyötä osana yksilön kunnioitusta, oikeudenmukaista ja vastuullista toimintaa sekä yhteistyötä. Tasa-arvon edistäminen on jokaisen koulussamme

toimivan velvollisuus. Tasa-arvoinen kohtelu konkretisoituu työntekijöiden ja oppilaiden välisissä vuorovaikutustilanteissa sekä työntekijöiden ja oppilaiden työolojen kehittämisessä.

### **Suunnitelman liittäminen koulun muihin suunnitelmiin;**

Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. Kortepohjan päiväkotikoulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma vahvistetaan yhtenäiskoulun oppilashuoltoryhmässä ja julkaistaan päiväkotikoulun kotisivuilla.

## **2. Oppilaitoksen kuvaus ja erityispiirteet**

Kortepohjan päiväkotikoulu toimii Kortetalossa. Päiväkotikoulussa toimii varhaiskasvatuksen 0-6 vuotiaiden ryhmät, jotka ovat Purolaakso (0-4-vuotiaat), Sammalmetsä (0-4 vuotiaat), Tuulenpesä (5-6-vuotiaat) sekä Nuotiopaikka (5-6-vuotiaat). Varhaiskasvatuksen oppijoita on noin 175.

Perusopetuksen puolella opiskelee noin 300 oppilasta. Koulussa toimii kaksi valmistavan opetuksen ryhmää (VALO) sekä laajempaa kielirikasteista opetusta englannin kielellä antavat ryhmät. Koulun oppilaaksiotto tapahtuu kunnan lähikouluperiaatteiden mukaisesti. Luokittaiset oppilasryhmät ovat sekaryhmiä kaikkien oppituntien ajan, lukuun ottamatta liikuntaa, jossa on tarpeen mukaan mahdollisuus ryhmitellä oppilaat joko sekaryhmiin, sukupuolen mukaisiin ryhmiin tai jollain muulla tarkoituksenmukaisella tavalla esim. uimaopetuksessa, ja myös opetusmateriaali laaditaan tasa-arvon periaatteita kunnioittaen. Yhdenvertaisuus toteutuu myös oppilasarvioinnissa, jossa toimintaa ohjaavat valtakunnallisesti ja paikallisesti asetetut tavoitteet ja kriteerit.

## **3. Selvitys oppilaitoksen tasa-arvotyöstä**

Kortepohjan päiväkotikoulussa on käytössään Jyväskylän kaupungin perusopetuksen väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli (VKHS).

Koulun opetussuunnitelmassa, turvallisuussuunnitelmassa, erillisissä koulutyötä tukevissa suunnitelmissa sekä oppilashuoltosuunnitelmassa on annettu oppilaitoksen turvallisuuteen liittyviä ohjeita ja toimintamalli mahdollisia väkivalta-, kiusaamis- ja häirintätapauksia varten. Mikäli oppilaalla ilmenee oppimisvaikeuksia, hänet ohjataan tarvittaviin tutkimuksiin ja hänelle järjestetään oppimisen tukitoimet mallin mukaisesti. Tukiopetusta ja myös oppilashuollollista tukea annetaan kaikille oppijoille tasapuolisesti ja tarvittaessa. Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus opiskella yleisopetuksen ryhmässä tuen tarpeesta riippumatta.

Uskonnollinen tasa-arvo toteutuu koulussa. Uskonnon opetusta annetaan tällä hetkellä evankelis-luterilaisen uskonnon, islamin, ortodoksiuskonnon sekä elämäkatsomustiedon oppiaineissa. Oppilaita ja koteja tiedotetaan vuosittain oikeudesta olla osallistumatta uskonnollisia elementtejä sisältäviin tilaisuuksiin (koululaiskirkko, seurakunnan järjestämät päivänavaukset) ja näiden osalta oppilaille tarjotaan muuta opetussuunnitelmaan tukevaa toimintaa tai vaihtoehtoinen päivänavaus. Uskonnollinen vakaumus huomioidaan myös esim. kulttuuritapahtumissa, jos koti näin toivoo. Esim. elokuvien ja

populaarimusiikkiaiheisten konserttien ajaksi oppilaille voidaan järjestää vaihtoehtoista ohjelmaa.

Käytännön koulutyössä voi esiintyä tilanteita, joissa huoltaja kokee, että kodin uskonnollinen vakaumus tai kulttuuriin liittyvät tavat ovat ristiriidassa muille oppilaille annettavasta opetuksesta tai työmuodoista. Tällaisissa tilanteissa on tarkoituksenmukaista keskustella huoltajan kanssa ja tuoda esille opetusta koskevien normien sisältämiä periaatteita. Mahdolliset poikkeamiset tulee toteuttaa opetuksellisin ratkaisuin esimerkiksi ryhmän sisällä opetusta eriyttämällä. Oppilasta ei voida pelkästään esimerkiksi uskonnollisen vakaumuksen perusteella vapauttaa jonkin yhteisen oppiaineen opetuksesta. Myöskään jonkin oppiaineen valtakunnallista tai paikallista oppimäärää ei voida muuttaa tai räätälöidä huoltajan uskonnollisten tai kulttuuristen näkemysten perusteella. Koulu on kuitenkin voinut joustavasti huomioida kotien näkemykset esim. erilaisten tapahtumien osalta järjestämällä tarvittaessa vaihtoehtoista, opetussuunnitelman mukaista ohjelmaa.

Päiväkotikoulussa opiskelee paljon oppilaita eri kulttuureista, ja eri kulttuurien erityispiirteisiin tutustutaan opetuksessa. Opetuksessa tuetaan oppilaan monikulttuurisen identiteetin rakentumista, osallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa ja globaalistuvassa maailmassa sekä edistetään suvaitsevaisuutta ja kulttuurien välistä ymmärrystä.

Sukupuolten moninaisuudesta ja seksuaalivähemmistöistä keskustellaan oppitunneilla. Terveystieteiden opettajilla on ikätasolle sopivia esitteitä, joita voidaan laittaa esille. Opettajille tarjotaan myös materiaalia tutustuttavaksi. Oppilaille kerrotaan, mitä sukupuoli tai seksuaalinen häirintä tarkoittaa ja miten siihen tulee reagoida. Oppilaita opastetaan myös internetissä tapahtuvan seksuaalisen häirinnän huomaamiseen ja siihen, miten siltä vältytään. Oppilaita kannustetaan kertomaan, jos huomaa häirintää, joka kohdistuu joko itseensä tai toiseen oppilaaseen. Mikäli oppilas on kokenut sukupuolista tai seksuaalista häirintää, asiassa kuullaan oppilasta ja huoltajille ilmoitetaan asiasta. Oppilas ohjataan kouluterveydenhoitajalle, -kuraattorille tai -psykologille, jonka kanssa asia käydään läpi. Mikäli tapauksen luonne vaatii, koulu tekee lastensuojeluilmoituksen ja on yhteydessä poliisiin. Koulussa on säännöllisenä toimintana sateenkaarivälkät, jotka ovat turvallinen tila kaikille oppilaille, mutta varsinkin sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöön kuuluville oppilaille.

Koulun opetus- ja oppilashuoltosuunnitelmissa on ohjeistettu, miten toimia kiusaamis-, väkivalta- ja häirintätilanteissa. Koulun henkilöstö on veloitettu tutustumaan ohjeisiin vuosittain.

#### **4. Erityistä huomiota koulussa tulee kiinnittää**

##### **a) oppilas- tai opiskelijavalintoihin:**

Kaikki Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia ja suorittavat oppivelvollisuutta sen kunnan alueella, jossa asuvat (joko vakituisesti tai tilapäisesti) lähtökohtaisesti lähikouluksi nimetyssä koulussa. Oppilaaksi ottamisessa noudatetaan Jyväskylän kaupungin oppilaaksioton perusteita, jotka perustuvat oppilaiden yhdenvertaiseen kohteluun.

Oppivelvollisuus koskee myös Suomessa asuvia muun maan kuin Suomen kansalaisia, joilla on myös yhdenvertainen oikeus osallistua opetukseen sen kunnan alueella, jossa asuvat joko tilapäisesti tai vakituisesti.

Perusopetuslain mukaan oppivelvollisen on osallistuttava perusopetuslain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Oppilaan on lain mukaan suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytymään asiallisesti.

6. –luokan kevätlukukaudella Kortepohjan päiväkotikoulun oppilaat ohjautuvat Viitaniemen yläkoulun 7. –luokalle ilman erillistä valintamenettelyä. 6. –luokan oppilailla on erillisen haun ja valintaprosessin myötä mahdollisuus hakea kaupungin muihin kouluihin mm. musiikki- ja urheiluluokille. Oppilailla on myös mahdollisuus hakea toissijaista koulupaikkaa kaupungin muista kouluista. Uusia ryhmiä muodostettaessa luokka- ja ryhmäjaot tehdään siten, että oppilaiden sijoittelu perustuu yhdenvertaiseen ja oikeudenmukaiseen suunnitteluun.

Valinnaisainetarjontaa suunnitellaan siten, että sukupuolten tasa-arvo ja kaikkien oppilaiden yhdenvertaisuus toteutuvat. Valinnaisuuden toteutuminen perustuu oppilaiden ensisijaisiin valintoihin.

#### **b) Opetuksen järjestämiseen :**

Hyväksytty opetussuunnitelma määrittelee opetuksen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain. Tavoitteita voidaan painottaa tai yksilöllistää oppilaalle laadituissa oppimissuunnitelmissa. Koulun ja opettajan tulee päättäessään joustavista opetusjärjestelyistä tai eriyttäessään opetusta ottaa huomioon oppilaiden yhdenvertaisuus, opetussuunnitelman toteutuminen sekä erilaiset vastuukysymykset. Opettaja on virkavastuussa siitä opetusryhmästä, jota hän opettaa työjärjestykseen merkittynä aikana. Jos oppilas tekee tuntien aikana eriytettyjä tehtäviä tai muuta toimintaa, opettajan tulee pystyä valvomaan oppilasta.

#### **c) Oppimiseroihin :**

Kortepohjan Päiväkotikoulussa huolehditaan, että oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Koulun erityisopetuksen tukitoimet suunnitellaan siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin muuttuvia tarpeita. Koulun tulee toimia joustavasti ja siten, että jokainen oppilas saa oppijana mahdollisimman hyvin tarpeidensa mukaista opetusta. Oppimisen tuen malli on käsitelty henkilöstön kanssa ja sen toteutuminen on jokaisen opetustyötä tekevän vastuulla virasta ja tehtävästä riippuen. Opetuksessa käytettävät työvälineet ja oppimateriaalit ovat kaikkien saatavilla.

#### **d) Sosiaalisen taustan aiheuttamiin :**

Oppilaat eivät saa joutua epätasa-arvoiseen asemaan esimerkiksi sen vuoksi, että osalla oppilaista on käytettävissä omia digitaalisia laitteita, vaan koulun on huolehdittava siitä, että laitteita on riittävästi kaikille.

Mikäli opetukseen sisältyy leirikouluja, retkiä tai opintokäyntejä, joihin liittyy varainhankintaa, varmistetaan, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus osallistua varallisuudesta huolimatta. Oppilas ei voi myöskään jäädä koululle kurinpitotoimena, käytöksen hallintaan liittyvien ongelmien, terveydentilaan liittyvien haasteiden tms. vuoksi. Koulu on velvollinen huolehtimaan retkille ja vierailuille tarpeeksi valvontaa, jotta ne voidaan turvallisesti toteuttaa. Vastuu opetuksen järjestämisestä on jakamaton, joten koulu ei voi myöskään siirtää valvonta- tai kuljetusvastuuta huoltajille.

Oppilaalla on yhdenvertainen oikeus saada myös maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämä oppilashuolto sekä laissa määritellyt opintososiaaliset edut ja palvelut.

#### **e) Seksuaalisen häirinnän vähentämiseen ja estämiseen:**

Seksuaalinen häirintä on ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan toisen koskemattomuutta. Seksuaalisella häirinnällä luodaan usein uhkaava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Sillä on yhtymäkohtia kiusaamiseen, mutta häirinnän ei tarvitse aina olla ilkeämielistä. Vakavimmillaan häirintä voi muuttua seksuaaliseksi väkivallaksi ja rikokseksi.

Seksuaalinen häirintä voi olla esim.

- vihjailevia eleitä tai ilmeitä
- härskejä puheita, nimittelyä, kaksimielisiä vitsejä
- vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevia huomautuksia tai kysymyksiä
- seksuaalisesti värittyneitä viestejä, videoita tms.
- pornoaineiston levittämistä
- fyysistä koskettelua, seksuaalisväritteisiä ehdotuksia tai vaatimuksia
- seksuaalista väkivaltaa, esimerkiksi raiskaus tai sen yritys

Kaikkien koulussa opiskelevien tai työskentelevien tulee kohdella toisiaan kunnioittavasti ja tasavertaisesti. Minkäänlaista henkilöön tai ryhmään kohdistuvaa seksuaalista tai muuta häirintää -henkistä tai fyysistä - ei suvaita. Epäasialliseen kielenkäyttöön ja käyttäytymiseen puututaan. Jos oppilas on joutunut sukupuolisen häirinnän kohteeksi, tulee tämä ilmaista häiritsijälle ja mikäli tämä ei auta, tulee ilmoittaa asiasta opettajalle, kuraattorille, terveydenhoitajalle tai rehtorille. Koulun aikuisten tehtävänä on aina ryhtyä toimenpiteisiin, jotka valitaan tapauskohtaisesti. Vakavimmat tapaukset ovat aina rikoksia ja niiden selvittely kuuluu poliisille.

#### **5. Tarvittavat toimenpiteet yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän .**

Kortepohjan päiväkotikoulun kaikki kouluyhteisön jäsenet osallistuvat tasa-arvotyöhön, ja tasa-arvon toteutumista seurataan vuosittain. Vuosittaisessa oppilashuoltotyöryhmän koordinoimassa oppilaskyselyssä kartoitetaan oppilaiden käsityksiä kouluviihtyvyydestä, turvallisuudesta, toimintakulttuurista jne. Koululla järjestetään kahden vuoden välein kouluterveyskysely 5.-luokkalaisille.

Tähän tasa-arvosuunnitelmaan kirjattujen ja yhteisesti hyväksyttyjen tavoitteiden saavuttamista ja toimenpiteiden toteutumista seurataan jatkuvasti. Kyselyiden tarkoituksena on selvittää koulun tasa-arvotilanne ja tunnistaa mahdolliset ongelmat, jotka vaativat

toimenpiteitä sekä arvioida tehtyjen toimenpiteiden tuloksellisuutta. Tuloksista tiedotetaan vuosittain koulun henkilökunnalle sekä huoltajille. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely suoritettiin syksyllä 2024. Kyselyn tulokset käytiin läpi henkilökunnan kanssa ja tasa-arvosuunnitelma on tarkastettu ja päivitetty sen perusteella 29.4.2025.

## **5. Oppilaiden osallistaminen**

Oppilaat saavat äänensä kuuluville koulussa eri kanavia pitkin. Eniten esityksiä ja kehittämisideoita tulee esille oppilaskuntatoiminnan kautta. Uudistunut opetussuunnitelma antaa myös oppilaalle entistä suuremman mahdollisuuden vaikuttaa omaan oppimiseensa, esimerkiksi monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa. Myös koulun valinnaisaineissa pyritään tarjonta järjestämään siten, että opetettavat valinnaisaineet sopisivat mahdollisimman monelle.

## **6. Päivittämissuunnitelma ja tiedottaminen**

Jyväskylän kaupungin peruskoulut laativat vuosittaiset toimintasuunnitelmat, joita arvioidaan lukuvuoden päättyessä. Toiminnallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön toteutumisen arviointi suoritetaan osana tätä lukuvuosiarviointia.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma hyväksytään kolmivuotiskausittain koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä. Tasa-arvosuunnitelmasta tiedotetaan koko henkilökuntaa ja se julkaistaan myös koulun verkkosivuilla.

Kortepohjan päiväkotikoulussa järjestettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuuskysely lukuvuoden 2024-2025 aikana. Sen perusteella tarkennettiin tavoitteita seuraaville kolmelle vuodelle. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma päivitetään seuraavan kerran 2027.